

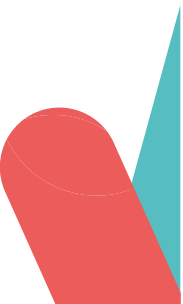
GRADUAAT IN DE ACCOUNTING ADMINISTRATION

SAMENWERKINGSVERBAND HBO5 ERASMUS

TOETS NIEUWE GRADUAATSOPLEIDING • ADVIESRAPPORT

15 september 2018





Inhoud

1. Samenvattend advies van de visitatiecommissie.....	4
2. Rapportage van de bevindingen en overwegingen	6
2.1 Generieke kwaliteitswaarborg 1: beoogd eindniveau.....	6
2.2 Generieke kwaliteitswaarborg 2: onderwijsleeromgeving.....	7
2.3 Generieke kwaliteitswaarborg 3: te realiseren eindniveau.....	9
2.4 Generieke kwaliteitswaarborg 4: opzet en organisatie van de interne kwaliteitszorg	10
2.5 Eindoordeel	11
3. Beoordelingsproces	13
4. Overzicht oordelen	14
Bijlage 1: Basisgegevens over de opleiding.....	15
Bijlage 2: Domeinspecifieke leerresultaten (DLR).....	16
Bijlage 3: Samenstelling visitatiecommissie.....	17
Bijlage 4: Overzicht van de bestudeerde documenten	18

1. Samenvattend advies van de visitatiecommissie

De NVAO heeft de domeinspecifieke leerresultaten van de nieuwe opleiding graduaat in de accounting administration gevalideerd op 25 juni 2018.

Voorliggend advies betreft de aanvraag van het samenwerkingsverband HBO5 Erasmus voor een toets nieuwe opleiding van de omgevormde graduaatsopleiding in de accounting administration. Deze tweejarige opleiding van 120 studiepunten wordt aangeboden door de Erasmushogeschool Brussel en drie centra voor volwassenenonderwijs in Brussel, Leuven en Diest. De partners beogen een diverse groep van studenten aan te trekken die aan de slag willen als hulpboekhouder.

De visitatiecommissie (hierna: commissie) stelt vast dat het beoogde eindniveau van de graduaatsopleiding in de accounting administration zorgvuldig tot stand is gekomen en dat de domeinspecifieke leerresultaten adequaat zijn geformuleerd. Bovendien beschikt het samenwerkingsverband over een eigen visie, die is uitgewerkt in een duidelijke set van opleidings specifieke leerresultaten. In de opleiding komt het eigen profiel van de CVO's en de hogeschool tot uiting, alsook de behoeften van het regionale werkveld en de verwachtingen van de beoogde doelgroepen.

Volgens de commissie is er een duidelijk verband tussen enerzijds het curriculum en de individuele opleidingsonderdelen en anderzijds de beoogde leerresultaten. De opbouw van het curriculum aan de hand van zeven leerlijnen geeft het programma een stevige structuur. Daarnaast hecht de opleiding veel belang aan de expertise van haar docenten en aan de verdere professionalisering van het team. Studenten worden volgens de commissie goed begeleid en omkaderd. De lokale verankering van de opleiding binnen de drie CVO's bevordert bovendien de laagdrempeligheid van de opleiding.

Voor de toetsing en de interne kwaliteitszorg kan de nieuwe graduaatsopleiding in de accounting administration gebruik maken van bestaand beleid en instrumentarium van de hogeschool. De commissie vindt het een sterk punt dat ook op het vlak van toetsing en kwaliteitszorg het werkveld nadrukkelijk betrokken is.

De commissie is van oordeel dat de graduaatsopleiding in de accounting administration voldoet aan elk van de vier generieke kwaliteitswaarborgen. De commissie brengt derhalve een positief advies uit aan de NVAO. Zij baseert haar oordeel op het informatiedossier en het toelichtend gesprek.

Niettemin heeft het samenwerkingsverband nog werk voor de boeg, met name wat betreft de concrete invulling van het curriculum naar inhoud en vormgeving. Met het oog op de verdere ontwikkeling van de nieuwe opleiding, formuleert de commissie de volgende aanbevelingen. Deze aanbevelingen doen geen afbreuk aan het huidige oordeel over de potentiële kwaliteit van de opleiding.

De commissie adviseert de opleiding om:

- waar mogelijk het curriculum zo op te bouwen dat theorie en praktijk met elkaar verweven zijn in de verschillende opleidingsonderdelen van zowel dag- als avondtraject;
- het onderscheid tussen leerwerk en stage en de varianten van werkplekleren explicieter uit te werken. Leerwerk en stage zijn immers te beschouwen als uiteinden van een werkplekleren-continuüm;
- de componenten van afstandslernen en blended learning concreet uit te werken en op te nemen in verschillende modules zodat het vooropgestelde principe van flexibiliteit ook daadwerkelijk wordt gerealiseerd voor alle studenten en in alle trajecten.
- voldoende aandacht te besteden aan de operationalisering van de beoordeling van de stages, het leerwerk en het afstudeerproject.

De opleiding is zich terdege bewust van deze uitdagingen. Op basis van de reeds ontwikkelde opleidingscomponenten, de bestaande expertise binnen zowel hogeschool als CVO's en de realistische intenties van het samenwerkingsverband, oordeelt de commissie positief over de kwaliteit van de graduaatsopleiding in de accounting administration.

Den Haag, 15 september 2018

Namens de commissie ter beoordeling van de toets nieuwe opleiding voor de opleiding graduaat in de accounting administration van het samenwerkingsverband HBO5 Erasmus,

Eric Halsberghe
(voorzitter)

Mark Delmartino
(secretaris)

2. Rapportage van de bevindingen en overwegingen

2.1 Generieke kwaliteitswaarborg 1: beoogd eindniveau

Het beoogd eindniveau weerspiegelt qua niveau, oriëntatie en inhoud de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en/of het vakgebied worden gesteld aan de opleiding.

Bevindingen

Het samenwerkingsverband HBO5 Erasmus dat werd gevormd met het oog op deze graduaatsopleiding in de accounting administration bestaat uit de Erasmushogeschool Brussel (EhB) en drie centra voor volwassenenonderwijs (CVO) in Brussel, Leuven en Diest. Momenteel bieden twee van de drie CVO's zowel een dag- als een avondtraject aan van de HBO5-opleiding boekhouden. In de graduaatsopleiding blijft HBO5 Erasmus zich op een breed doelpubliek richten: het gaat dan zowel om generatiestudenten als om studenten die een professionele bacheloropleiding verlaten en zich heroriënteren, werknemers uit de sector die willen doorgroeien, werknemers uit een andere sector die een nieuwe professionele uitdaging zoeken, en werkzoekenden.

Het beoogd eindniveau van de graduaatsopleiding in de accounting administration is Vlaanderenbreed vastgelegd in 12 domeinspecifieke leerresultaten (DLR), die op hun beurt gebaseerd zijn op de beroepskwalificatie Dossierbeheerder boekhouden. Die kwalificatie werd uitgewerkt door de sector en omvat de competenties die het werkveld noodzakelijk acht voor wie een functie als dossierbeheerder boekhouden uitoefent. De commissie vernam tijdens het gesprek dat vertegenwoordigers van het samenwerkingsverband betrokken waren bij de VLHORA-taakgroep die de DLR heeft opgesteld. Zowel binnen de taakgroep als bij het samenwerkingsverband is naar verluidt zorgvuldig gekeken naar het eindniveau van de leerresultaten. De gesprekspartners gaven aan dat de formulering van de leerresultaten is afgezet tegen de vereisten van de Dublin-descriptoren en dat de DLR conform zijn aan niveau 5 van de Vlaamse Kwalificatiestructuur.

Op basis van de DLR heeft de hogeschool opleidingsspecifieke leerresultaten (OLR) opgesteld waarin de algemene onderwijsvisie en het didactisch concept van EhB worden geëxpliciteerd en waarin ook wordt ingespeeld op de specificiteit van het regionale werkveld en het diverse profiel van de instromende studenten. In vergelijking met de DLR besteden de OLR meer aandacht aan communicatieve vaardigheden, aan accuraat, ordelijk en zelfstandig werken met respect voor deadlines, aan een grondige kennis van Excel, en aan de rol van de dossierbeheerder boekhouden op het vlak van budgettering en kostenbeleid. De commissie stelt vast op basis van het informatiedossier en de gesprekken dat het regionale werkveld van de CVO's is geconsulteerd bij de vormgeving van de OLR en dat hun input is meegenomen in de vaststelling van de definitieve leerresultaten.

Om het beoogde eindniveau te meten heeft de opleiding toetsbare gedragsindicatoren opgesteld. Die indicatoren zijn mede gebaseerd op de activiteiten uit de beroepskwalificatie dossierbeheerder boekhouden. De 12 OLR van de nieuwe graduaatsopleiding in de accounting administration van het samenwerkingsverband HBO5 Erasmus zijn derhalve verfijnd in toetsbare gedragsindicatoren die op hun beurt in de modulebeschrijvingen (ECTS-fiches) verbonden worden aan doelstellingen van de opleidingsonderdelen.

Overwegingen

Op basis van het informatiemateriaal en het gesprek is de commissie van oordeel dat het beoogde eindniveau van de graduaatsopleiding in de accounting administration zorgvuldig tot stand is gekomen en dat de leerresultaten adequaat zijn geformuleerd. Die appreciatie betreft zowel de domeinspecifieke als de opleidingsspecifieke leerresultaten. De DLR vormen volgens de commissie een goede basis voor het beoogde eindniveau van alle graduaatsopleidingen in de accounting administration in Vlaanderen. Zowel de DLR als de OLR

onderscheiden zich van opleidingen op niveau 4 of 6. Volgens de commissie blijft het DNA van een graduaatsopleiding nadrukkelijk behouden in de formulering van de leerresultaten.

Het samenwerkingsverband HBO5 Erasmus heeft de DLR adequaat gebruikt als basis voor de vormgeving van de eigen OLR. Bij die profilering is rekening gehouden met de ervaringen van bestaande opleidingen, de eigenheid van de afzonderlijke CVO's en de hogeschool, de verwachtingen van het regionale werkveld en de diversiteit van de beoogde studenten. Volgens de commissie komen de OLR overeen met de competenties die het werkveld verwacht van een afgestudeerde gegradueerde in de accounting administration: zowel boekhoudkantoren als grotere bedrijven zijn op zoek naar hulpboekhouders en naar administratieve medewerkers met een boekhoudkundige achtergrond.

De omgevormde graduaatsopleiding gaat van start in september 2019 en beschikt volgens de commissie over een adequate set van beoogde leerresultaten. De commissie geeft de opleiding wel ter overweging om bij de verdere concrete invulling van de opleiding het specifieke niveau 5 van de graduaatsopleiding in de accounting administration goed te bewaken.

Oordeel: voldoende

2.2 Generieke kwaliteitswaarborg 2: onderwijsleeromgeving

De onderwijsleeromgeving maakt het voor studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

De graduaatsopleiding in de accounting administration wordt aangeboden als een tweejarig voltijds programma van 120 studiepunten. Het curriculum bestaat uit drie inhoudelijke leerlijnen (60 ECTS), een ondersteunende leerlijn ICT (13 ECTS) en leerlijnen rond levenslang leren (9 ECTS), stage en project (38 ECTS). De leerlijn taalontwikkeling doorkruist de andere leerlijnen en past in het taalbeleidsplan van Ehb.

Elk opleidingsonderdeel wordt beschreven in een ECTS-fiche. De fiches voor het eerste jaar van de opleiding zijn toegevoegd aan het informatiedossier en bevatten relevante informatie zoals inhoud, verplichte literatuur, werk- en toetsvormen, doelstellingen en te bereiken eindcompetenties. Op basis van die informatie stelt de commissie vast dat de opleidingsonderdelen aansluiten bij de beoogde leerresultaten en dat de werk- en toetsvormen passen bij de te bereiken doelstellingen.

Conform de decretale verplichtingen neemt werkplekieren een belangrijke plaats (42 ECTS) in binnen de opleiding. Werkplekieren bestaat zowel uit stages waarin de aangeleerde competenties op de werkplek worden geoefend en verfijnd als uit leerwerk waarbij studenten competenties verwerven in realistische leeromgevingen. Het afstudeerproject is ook een vorm van werkplekieren: studenten krijgen een opdracht van de werkplek en voeren die uit op en koppelen de resultaten terug naar die werkplek.

De onderwijsleeromgeving is verweven met het didactisch concept van Ehb. Uit het informatiedossier blijkt dat de belangrijkste onderwijskundige principes – uitdagend onderwijs, werkplekieren, activerende werkvormen, zelfsturing, coachende aanpak, blended learning – zowel het leervermogen van de studenten als de didactische expertise van de docenten aanspreken.

De nieuwe opleiding komt voort uit drie opleidingen HBO5 boekhouden en maakt gebruik van (de kennis van) de docenten uit de betrokken CVO's. Het informatiedossier bevat een overzicht van de beoogde docenten en hun CV's. Hieruit blijkt dat de opleiding veel belang hecht aan zowel vakinhoudelijke expertise als praktijkervaring bij de docenten. Uit het

gesprek onthoudt de commissie dat er binnen het samenwerkingsverband veel aandacht gaat naar de professionalisering van het team, zowel via het intern navormingsaanbod als via bijscholing, samenwerking met de sector en in plannings- en functioneringsgesprekken.

Voor de onderwijs- en coördinatietaken binnen de nieuwe opleiding worden ongeveer 10 voltijdse equivalenten gebudgetteerd. Gezien de beoogde influx van studenten komt dat overeen met een docent-studentratio van 1:20. Tijdens het gesprek werd aangegeven dat niet alle studenten zich zullen inschrijven voor een voltijds traject; de werkelijke verhouding zal dus lager uitvallen en docenten kunnen naar verwachting meer tijd besteden aan de opvolging van individuele studenten.

De opleiding wordt aangeboden op drie vestigingen: in Brussel, Leuven en Diest. De campussen beschikken over de nodige voorzieningen om de opleiding vorm te geven en studenten en medewerkers te inspireren. Het aanbod aan studie- en studentbegeleiding is conform het beleidsplan van de hogeschool en voorziet onder meer in een permanentie voor studie-, student- en trajectbegeleiding.

Het informatiedossier bevat een raming van de kosten voor het personeel, de werking en de investeringen tijdens de eerste drie academiejaren van de graduaatsopleiding in de accounting administration. Volgens het dossier is de financiële draagkracht van de hogeschool voldoende om de nieuwe opleiding in te richten en om de investeringen te doen die noodzakelijk zijn om de opleiding uit te rollen. In een bij het dossier gevoegde verklaring op eer bevestigt de algemeen directeur van EhB dat de gebudgetteerde middelen en personeel zullen worden ingezet in de opleiding.

Overwegingen

Op basis van het informatiemateriaal en het gesprek is de commissie van oordeel dat de onderwijsleeromgeving van de graduaatsopleiding in de accounting administration aan de maat is. Volgens de commissie is er een duidelijk verband tussen enerzijds het curriculum en de individuele opleidingsonderdelen en anderzijds de beoogde leerresultaten. De opbouw aan de hand van zeven leerlijnen geeft het programma een duidelijke structuur. De aandacht voor taalontwikkeling in het curriculum past volgens de commissie bij het profiel van de hogeschool en bij de verwachte diversiteit aan instromende studenten.

De beoogde docenten en hun specifieke expertise zijn passend voor de nieuwe opleiding. De aandacht van het samenwerkingsverband voor de onderwijskundige professionalisering van het team is volgens de commissie een sterk punt. Dit geldt ook voor de omkadering en de begeleiding van studenten, zowel via een coachende benadering door de docenten als in het ondersteuningsaanbod op hogeschool- / CVO-niveau. De infrastructuur van de CVO's en hun lokale verankering bevorderen volgens de commissie de nabijheid van de opleiding voor de erg gevarieerde doelgroep van studenten.

Naast de talrijke sterke punten van de opleiding heeft de commissie ook drie componenten vastgesteld die de nadrukkelijke aandacht van het samenwerkingsverband vereisen vooraleer de opleiding in september 2019 van start gaat. Zo bevat het informatiedossier een uitgewerkt curriculum voor het dagtraject, terwijl de concrete invulling van het avondtraject nog in ontwikkeling is. Op basis van het gesprek onderschrijft de commissie de plannen van de opleiding om het eerste jaar in het avondtraject op te bouwen rond een geïntegreerde casus. De commissie stelt voor om die aanpak, waarbij theorie en praktijk met elkaar verweven zijn, in de mate van het mogelijke door te trekken naar het dagtraject.

Ten tweede stelt de commissie vast dat het werkplekleren en met name het onderscheid tussen leerwerk en stage nog verduidelijkt kan worden. De beschikbare informatie blijft op de vlakte wat betreft de concrete invulling van het leerwerk; ook de stage en meer precies de borging van de kwaliteit van de stageplaatsen dient verder uitgewerkt te worden. Voor de commissie vormen stage en leerwerk uiteinden van een werkplekleren-continuüm. Het

werkpleklers zoals beoogd conform de decretale verplichtingen dient in belangrijke mate leren op de werkplek in te houden.

De commissie constateert ten derde dat de opleiding flexibiliteit hoog in het vaandel voert. Hoewel deze flexibiliteit zeker een meerwaarde kan betekenen voor de diverse instroom in de opleiding, stelt de commissie vast dat de vertaling van dit principe in het curriculum nog onvoldoende is geconcretiseerd. In het informatiedossier wordt bijvoorbeeld gewag gemaakt van afstandslernen en van blended learning, maar die ontwikkelingen bevinden zich momenteel nog in een zeer pril stadium.

De commissie is van oordeel dat er op het vlak van curriculumontwikkeling nog werk aan de winkel is. Tegelijkertijd constateert de commissie dat de opleiding over ruime en passende expertise beschikt om die aandachtspunten in het academiejaar 2018-2019 adequaat te adresseren.

Oordeel: voldoende

2.3 Generieke kwaliteitswaarborg 3: te realiseren eindniveau

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van beoordeling, toetsing en examinering, waardoor zij nagaat of de beoogde leerresultaten worden bereikt.

Bevindingen

Voor haar graduaatsopleidingen heeft de EhB een generiek toetsbeleid ontwikkeld. Volgens dit beleid, dat bij het informatiedossier was gevoegd, streeft het samenwerkingsverband ernaar om voor iedere opleiding toetsen te ontwikkelen die valide, betrouwbaar, transparant, authentiek, generaliseerbaar, efficiënt en economisch zijn.

Tijdens de opleiding wordt zowel formatief als summatief getoetst. Studenten krijgen tussentijdse scores voor hun portfolio en voor deelopdrachten zodat ze hun leerproces kunnen bijsturen. De summatieve toetsing gebeurt zowel criterium- als ontwikkelingsgericht: er wordt enerzijds gemeten in welke mate de vooropgestelde doelstellingen zijn behaald; anderzijds worden de reflectievaardigheden van studenten in het kader van stages en portfolio's beoordeeld.

Het toetsbeleid voorziet in verschillende evaluatievormen. Vóór de modulebeschrijvingen werden opgemaakt, heeft de opleiding een evaluatiematrix opgesteld waarin alle gedragsindicatoren uit de OLR gekoppeld werden aan generieke werk- en evaluatievormen. Bij het invullen van de ECTS-fiches kozen docenten dan die werk- en toetsvormen die het meest geschikt zijn voor het aanbrengen of evalueren van een bepaalde competentie.

Om de studielast voldoende te spreiden over het hele academiejaar bestaat toetsing niet enkel uit eindevaluaties maar zijn ook vormen van permanente evaluatie voorzien. De opleiding is voornemens om aan de hand van een zogenaamd "semesterboek" voor de aanvang in kaart te brengen wanneer welke evaluaties gepland zijn. Uit de bevraging blijkt ook dat er ruimte is voor modulaire toetsing waarbij de afgesloten delen kunnen meegenomen worden zonder dat er achteraf nog een aanvullende toetsing nodig is.

Toetsing gebeurt niet enkel door docenten: in lijn met het generieke toetsbeleid zijn bij de beoordeling van de graduaatsopleiding in de accounting administration ook studenten en externe beoordelaars betrokken. Studenten beoordelen zowel zichzelf (bij stage) als elkaar (bij groepswork); stagementoren en begeleiders van werkpleklers en afstudeerprojecten geven hun appreciatie van student en/of product. De eindverantwoordelijkheid voor het toekennen van een score ligt telkens bij de docenten uit het samenwerkingsverband.

Uit het informatiedossier en de gesprekken blijkt dat het samenwerkingsverband aandacht heeft voor feedback. Iedere beoordelaar – student, mentor, docent – wordt ondersteund in het geven van kwalitatieve feedback via evaluatieformulieren die ter beschikking worden gesteld. Bovendien kunnen docenten van de opleiding – of ze nu verbonden zijn aan de hogeschool of een CVO - een beroep doen op het interne vormingsaanbod van EhB om zich verder te bekwamen in het ontwikkelen en afnemen van evaluaties en het geven van feedback.

Overwegingen

Op basis van het informatiemateriaal en het gesprek is de commissie van oordeel dat de graduaatsopleiding in de accounting administration beschikt over een adequaat systeem van toetsing om het te realiseren eindniveau vast te stellen. Het generieke toetsbeleid van de hogeschool vormt een stevige basis voor de uitrol van de toetsing van de verschillende opleidingsonderdelen.

Bij de generieke kwaliteitswaarborg 2 heeft de commissie geconstateerd dat de opleiding flexibiliteit hoog in het vaandel voert. Voor zowel de leeromgeving als de toetsing acht de commissie die flexibiliteit, vooral met het oog op de werkende studenten, van groot belang. Ze raadt de opleiding aan om ook bij de uitwerking van de toetsen voor de respectieve opleidingsonderdelen rekening te houden met die nagestreefde flexibiliteit.

De commissie vindt de beoogde verscheidenheid aan toets- en evaluatievormen en hun afstemming op de leerdoelen een sterk punt. Deze appreciatie geldt ook voor het opleidingsaanbod rond toetsing dat de professionalisering van alle betrokkenen op dit vlak ongetwijfeld ten goede zal komen.

De commissie beseft dat de beoordeling van deze standaard in grote mate een plantoetsing betreft van kaders en intenties. Het kader is volgens de commissie adequaat en de intenties zijn vertrouwenwekkend. Het samenwerkingsverband beschikt bovendien over heel wat expertise voor de toetsing van de meeste opleidingsonderdelen. Wat betreft de beoordeling van stage, leerwerk en afstudeerproject is die ervaring beperkter en/of zijn de toetsvormen nog niet volledig uitgewerkt. De commissie raadt de opleiding dan ook aan om voldoende aandacht te besteden aan de operationalisering van de beoordeling van deze belangrijke opleidingsonderdelen.

Oordeel: voldoende

2.4 Generieke kwaliteitswaarborg 4: opzet en organisatie van de interne kwaliteitszorg

De opzet en de organisatie van de interne kwaliteitszorg is gericht op een systematische borging en verbetering van de opleiding waar de relevante stakeholders bij betrokken worden.

Bevindingen

De interne kwaliteitszorg bij EhB is ingebed in een kwaliteitscultuur die gericht is op verbetering en waarbij de kwaliteit van de onderwijsleeromgeving vanuit het PDCA-denken wordt bewaakt. Binnen dit systeem is er aandacht voor zowel interne als externe stakeholders. Medewerkers krijgen - in een cultuur van vertrouwen - verantwoordelijkheid voor het kwaliteitszorgsysteem en voelen zich op die manier eigenaar van het systeem.

De HBO5-opleidingen boekhouden werden vóór het samenwerkingsverband tot stand kwam periodiek geëvalueerd door de Onderwijsinspectie. Nadien kregen de CVO's de opdracht om een zelfevaluatie rapport te schrijven waarin ze hun opleidingen kritisch tegen het licht hielden. Op basis van de verbeterpunten die elk CVO in het zelfevaluatie rapport formuleerde en in opvolging van de rapporten van de Commissie Hoger Onderwijs stelde het samenwerkingsverband – in lijn met het PDCA-denken – een tabel met verbeterpunten op.

Uit het informatiedossier en het gesprek blijkt dat ook in de huidige HBO5-opleidingen boekhouden de input van verschillende stakeholders wordt verzameld en verwerkt. Bovendien houden de opleidingen de vinger aan de pols omdat verschillende docenten tewerkgesteld zijn in de sector en lid van beroepsverenigingen en overlegorganen. Binnen het kwaliteitsdenken van het samenwerkingsverband duurt deze gerichtheid op sector en werkveld onverminderd voort. Bij de omvorming van de opleiding werd het werkveld geconsulteerd tijdens resonantiebijeenkomsten die per vestigingsplaats plaatsvonden. Talrijke werkveldvertegenwoordigers zijn naar verluidt bereid om ook in de toekomst aan zulke bijeenkomsten deel te nemen, een intentie die tijdens het gesprek met de opleiding bevestigd werd door een vertegenwoordiger van het werkveld. Andere gesprekspartners gaven aan dat het samenwerkingsverband voornemens is om zulke bijeenkomsten in de toekomst systematisch te organiseren. Ten slotte heeft de commissie ook vernomen tijdens het gesprek dat er een gedegen alumnibevinging gepland is teneinde te kunnen bepalen of de opleiding ook voor de gewezen studenten voldoet.

Overwegingen

Op basis van het informatiemateriaal en het gesprek is de commissie van oordeel dat de graduaatsopleiding in de accounting administration beschikt over een adequaat systeem van interne kwaliteitszorg. Het systeem is uitgewerkt binnen de hogeschool en steunt op een arsenaal aan bestaande kwaliteitszorginstrumenten die ook passen binnen de nieuwe graduaatsopleiding.

De drie CVO's hadden tot nu toe een eigen systematiek van zorg voor en borging van kwaliteit, waarbij de input van studenten, alumni en het werkveld een belangrijke rol speelden. Die inhoudelijke inbreng is meegenomen in de ontwikkeling van deze opleiding en hun structurele inbreng zal ook in de toekomst verzekerd zijn.

De commissie vindt de aandacht van het samenwerkingsverband voor de stapsgewijze evolutie naar één intern kwaliteitszorgsysteem een sterk element en raadt de opleiding dan ook aan om op die ingeslagen weg door te gaan. In de toekomst kan de opleiding wellicht haar voordeel doen met de uitbouw van een alumniwerking en met de systematische bevinging van die specifieke doelgroep.

Oordeel: voldoende

2.5 Eindoordeel

De commissie is van oordeel dat de graduaatsopleiding in de accounting administration van het samenwerkingsverband HBO5 Erasmus voldoet aan elk van de vier generieke kwaliteitswaarborgen. Het eindoordeel van de commissie is dan ook "voldoende".

De opleiding beschikt volgens de commissie over een eigen visie op accounting administration. Die visie is uitgewerkt in een duidelijke set van opleidingsspecifieke leerresultaten die passend zijn voor een opleiding op niveau 5. De opleiding reflecteert bovendien het eigen profiel van de CVO's en de hogeschool, alsook de verwachtingen van het regionale werkveld en de verscheidenheid van de beoogde doelgroepen.

Volgens de commissie is er een duidelijk verband tussen enerzijds het curriculum en de individuele opleidingsonderdelen en anderzijds de beoogde leerresultaten. De opbouw van het curriculum aan de hand van zeven leerlijnen geeft het programma een stevige structuur. Daarnaast hecht de opleiding veel belang aan de expertise van haar docenten en aan de verdere professionalisering van het team. Studenten worden volgens de commissie goed begeleid en omkaderd. De lokale verankering van de opleiding binnen de drie CVO's bevordert bovendien de laagdrempeligheid van de opleiding.

Voor de toetsing en de interne kwaliteitszorg kan de nieuwe graduaatsopleiding in de accounting administration gebruikmaken van bestaand beleid en instrumenten van de hogeschool. De commissie vindt het een sterk punt dat ook op het vlak van toetsing en kwaliteitszorg het werkveld nadrukkelijk betrokken is.

Ten tijde van de toets nieuwe opleiding (september 2018) is de opleiding op het vlak van leerresultaten, onderwijsleeromgeving, toetsing en kwaliteitszorg voldoende uitgewerkt. Niettemin is er volgens de commissie in de komende maanden nog heel wat werk aan de winkel voor het samenwerkingsverband, met name voor wat betreft de concrete invulling van het curriculum naar inhoud en vormgeving en met betrekking tot de operationalisering van werkplekleren. De commissie adviseert de opleiding om:

- waar mogelijk het curriculum zo op te bouwen dat theorie en praktijk met elkaar verweven zijn in de verschillende opleidingsonderdelen van zowel dag- als avondtraject;
- het onderscheid tussen leerwerk en stage en de varianten van werkplekleren explicieter uit te werken. Leerwerk en stage zijn immers te beschouwen als uiteinden van een werkplekleren-continuüm;
- de componenten van afstandslernen en blended learning concreet uit te werken en op te nemen in verschillende modules zodat het vooropgestelde principe van flexibiliteit ook daadwerkelijk wordt gerealiseerd voor alle studenten en in alle trajecten.
- voldoende aandacht te besteden aan de operationalisering van de beoordeling van de stages, het leerwerk en het afstudeerproject.

Uit het gesprek blijkt dat de opleiding zich hiervan terdege bewust is. Op basis van de reeds ontwikkelde opleidingscomponenten, de bestaande expertise binnen zowel hogeschool als CVO's en de realistische intenties van het samenwerkingsverband, oordeelt de commissie positief over de kwaliteit van de graduaatsopleiding in de accounting administration.

3. Beoordelingsproces

De beoordeling werd uitgevoerd aan de hand van het “Kader Toets Nieuwe HBO5-Opleiding (omvorming)”, zoals bekrachtigd door de Vlaamse regering op 15 januari 2017.

De commissie heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Alle commissieleden hebben het informatiedossier bestudeerd en hun eerste indrukken aan de procescoördinator en secretaris bezorgd. De secretaris heeft die indrukken verzameld in een compilatiedocument. Tijdens het vooroverleg op 4 september 2018 heeft de commissie die informatie besproken en de belangrijkste onderwerpen vastgesteld voor het gesprek met de opleiding.

Het toelichtend gesprek vond plaats op een opleidingsonafhankelijke locatie te Brussel op 4 september 2018 om 10 uur. Volgende gesprekspartners van de opleiding namen hieraan deel:

- **Tom Haegemans**, opleidingscoördinator graduaat boekhouden CVO Volt
- **Sophie Coomans**, docente graduaat boekhouden CVO De Oranjerie
- **Sabrina Van Roie**, studente CVO Volt
- **Gunter Stroobants**, alumnus CVO Volt – werkvelddeskundige
- **Aina Callaert**, adviseur kwaliteitszorg Erasmushogeschool Brussel
- **Anneleen Verckens**, diensthoofd onderwijsontwikkeling Erasmushogeschool Brussel

Tijdens een besloten nabespreking op 4 september 2018 heeft de commissie de bevindingen en overwegingen vertaald naar een oordeel op de vier generieke kwaliteitswaarborgen en een eindoordeel. De commissie heeft deze conclusie in volledige onafhankelijkheid genomen.

De secretaris heeft de informatie uit het dossier en de gesprekken verwerkt tot een ontwerp van adviesrapport en aan de commissieleden bezorgd voor commentaar. De feedback van de commissieleden werd verwerkt en het door de voorzitter vastgestelde adviesrapport is naar de NVAO gestuurd op 15 september 2018.

4. Overzicht oordelen

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het oordeel van de commissie uit hoofdstuk 2 weer.

Generieke kwaliteitswaarborg	Oordeel
1. Beoogd eindniveau	Voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	Voldoende
3. Te realiseren eindniveau	Voldoende
4. Opzet en organisatie van de interne kwaliteitszorg	Voldoende
Eindoordeel	Voldoende

Bijlage 1: Basisgegevens over de opleiding

Hogeschool partner samenwerkingsverband	Erasmushogeschool Brussel
Adres, telefoon, e-mail, website instelling	Nijverheidskaai 170, 1070 Brussel +32 2 523 37 37 info@ehb.be www.erasmushogeschool.be
Naam, functie, telefoon, e-mail contactpersoon	Ann Brusseeel, Algemeen Directeur +32 2 523 02 68; ann.brusseeel@ehb.be Emmeline Byl, Coördinator HBO5 +32 2 559 15 89; emmeline.byl@ehb.be
CVO partners samenwerkingsverband	CVO COOVI CVO Volt CVO De Oranjerie
Adres, telefoon, e-mail, website instelling	E. Grysonlaan 1, 1070 Brussel; +32 2 526 51 00; info@cvocoovi.be; www.cocoovi.be Interleuvenlaan 3-5, 3000 Leuven; +32 16 31 99 20; info@cvovolt.be; www.cvovolt.be Boudewijnvest 3, 3290 Diest; +32 13 35 09 90; info@deoranjerie.be; www.deoranjerie.be
Status instelling	Ambtshalve geregistreerd
Naam opleiding (graad, kwalificatie)	Graduaat in de accounting administration
Afstudeerrichtingen	n.v.t.
Niveau en oriëntatie	Hoger beroepsonderwijs niveau 5 (HBO5)
Titel	Gegradueerde in de accounting administration
Studiegebied	Handelswetenschappen en Bedrijfskunde
ISCED benaming van het studiegebied	Business, Administration and Law
Opleidingsvarianten	CVO COOVI: dagopleiding CVO Volt: dag- en avondopleiding CVO De Oranjerie: dag- en avondopleiding
Onderwijstaal	Nederlands
De vestiging(en) waar de opleiding wordt aangeboden	Brussel-Hoofdstad en Vilvoorde, Leuven, Diest
Studieomvang (in studiepunten)	120 ECTS
Nieuwe opleiding voor Vlaanderen	Ja, HBO5-omvorming
HBO5-opleiding(en) van waaruit wordt omgevormd tot de nieuwe opleiding	HBO5 boekhouden

Bijlage 2: Domeinspecifieke leerresultaten (DLR)

1. De gegradueerde maakt de verkoopfacturen en creditnota's op. De gegradueerde onderneemt de nodige acties in het kader van het debiteurenbeheer.
2. De gegradueerde voert betalingen uit binnen de eigen bevoegdheid voor goedgekeurde bewijsstukken. De gegradueerde onderneemt de nodige acties in het kader van het crediteurenbeheer en de voorraadadministratie.
3. De gegradueerde heeft inzicht in de totstandkoming van een verkoopprijs met inbegrip van de berekening van een kostprijs. De gegradueerde heeft inzicht in de bouwstenen van budgettering en volgt de bestaande budgetten mee op.
4. De gegradueerde codeert en verwerkt de documenten in het aankoop-, verkoop-, financieel- en divers dagboek, houdt de analytische boekhouding bij en doet de afstemmingscontrole met de onderliggende bewijsstukken.
5. De gegradueerde houdt de onderliggende databanken van de boekhoudsoftware up-to-date. De gegradueerde werkt vlot met de courante boekhoud- en kantoorsoftware.
6. De gegradueerde bereidt fiscale dossiers en controles voor en levert de nodige informatie aan het sociaal secretariaat. De gegradueerde doet de btw-aangiftes en -reconciliaties.
7. De gegradueerde bereidt de proef- en saldibalans en de Jaarrekening voor in functie van de periodieke en jaarafsluiting. De gegradueerde doet de courante inventarisboekingen en de centralisatie.
8. De gegradueerde communiceert op doeltreffende wijze over de eigen werkzaamheden in functie van de boekhouding.
9. De gegradueerde maakt gestandaardiseerde rapporten en analyses op vraag van het management en volgt administratieve dossiers op.
10. De gegradueerde werkt teamgericht in een multidisciplinaire, interculturele en/of internationale beroepsomgeving.
11. De gegradueerde onderhoudt het eigen deskundigheidsniveau door de recente ontwikkelingen en de wetgeving eigen aan de sector op te volgen en is business compliant.
12. De gegradueerde handelt deontologisch correct, respecteert interne en externe procedures, is alert voor fraude en is zelfkritisch.

Bijlage 3: Samenstelling visitatiecommissie

De beoordeling is gebeurd door een visitatiecommissie aangesteld door de NVAO. Deze is als volgt samengesteld:

- **Eric Halsberghe**, voormalig algemeen directeur van de Katholieke Hogeschool Zuid-West-Vlaanderen (voorzitter);
- **Jules Pieters**, emeritus-hoogleraar Toegepaste Psychologie met bijzondere aandacht voor leren en instructie – Universiteit Twente (commissielid);
- **Emanuel Mackelberg**, zelfstandig accountant en zaakvoerder van zakenkantoor-boekhoudkantoor Mackelberg, lesgever in de opleiding bedrijfsbeheer van het CVO Westhoek-Westkust (commissielid);
- **Bert Vanderbeken**, student graduaat marketing and sales – AP Hogeschool (student-commissielid).

De commissie werd bijgestaan door:

- **Pieter Caris**, beleidsmedewerker Vlaanderen NVAO, procescoördinator
- **Mark Delmartino**, MDM Consultancy bvba, extern secretaris

Alle commissieleden, de procescoördinator en de secretaris hebben een onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring ingevuld en ondertekend waarmee zij tevens instemmen met de NVAO gedragscode.

Eric Halsberghe, voorzitter

Eric Halsberghe is master Economische Wetenschappen. Hij startte zijn loopbaan als wetenschappelijk onderzoeker aan de Universiteit Gent en was nadien docent in het economisch en technisch hoger onderwijs. Als medewerker van het Vlaams Verbond van Katholieke Hogescholen begeleidde hij hogescholen op het vlak van fusie, professionalisering, curriculumontwikkeling, kwaliteitszorg en onderwijsinnovatie. Bij de fusie van de hogescholen in Vlaanderen werd hij algemeen directeur van KATHO (Katholieke Hogeschool Zuid-West-Vlaanderen). Hij was ook bestuurder in VLHORA en VLUHR. De heer Halsberghe treedt regelmatig op voor de NVAO als commissielid en voorzitter van instellingsaudits en toetsen nieuwe opleiding.

Jules Pieters, commissielid

Jules Pieters is emeritus-hoogleraar Toegepaste Psychologie met bijzondere aandacht voor leren en instructie aan de Universiteit Twente. Hij studeerde Psychologie en promoveerde aan de KU Nijmegen. Sinds 1991 is hij benoemd als hoogleraar aan de Universiteit Twente, waar hij ook een tijdlang decaan was van de Faculteit Toegepaste Onderwijskunde en wetenschappelijk directeur van het Instituut Universitaire Lerarenopleiding. Hij vervulde verschillende bestuursfuncties bij beroepsverenigingen rond onderwijsresearch, psychologie en lerarenopleiding. Professor Pieters heeft ruime ervaring in beoordelingscommissies voor zowel onderzoek als onderwijs in Nederland en Vlaanderen.

Emanuel Mackelberg, commissielid

Na zijn studies economie was Emanuel Mackelberg meerdere jaren assistent aan de Universiteit Gent. Hij werkte als verzekeringsmakelaar, agent in hypothecair krediet en agent in bank- en beleggingsdiensten. Momenteel is hij zaakvoerder van een zaken- en boekhoudkantoor. Daarnaast heeft de Heer Mackelberg ruime ervaring als lesgever in de opleiding bedrijfsbeheer van het CVO Westhoek-Westkust.

Bert Vanderbeken, student-commissielid

Bert Vanderbeken studeerde graduaat Marketing and Sales aan de AP Hogeschool in Mechelen. Hij behaalde in 2018 zijn diploma en is momenteel werkzaam bij Ricoh.

Bijlage 4: Overzicht van de bestudeerde documenten

Informatiedossier opleiding

- Erasmushogeschool Brussel, graduaat in de accounting administration, toets nieuwe opleiding-informatiedossier

Verplichte bijlagen bij het informatiedossier:

- Domeinspecifieke leerresultaten (DLR)
- Opleidingsspecifieke leerresultaten (OLR)
- Schematisch programmaoverzicht
- Inhoudsbeschrijving eerste 60 studiepunten
- Verklaring op eer
- Contacten met het werkveld
- Onderwijs- en examenregeling
- EVC/EVK-procedure
- Aanvullingstrajecten naar een bachelor
- Rapporten Commissie Hoger Onderwijs

Niet-verplichte bijlagen bij het informatiedossier

- Leerresultatenmatrix
- Terugkoppeling resonanties werkveld
- Beschrijving beschikbaar personeel en functieprofielen voor ontbrekende expertise
- Generiek toetsbeleid graduaatsopleidingen Erasmushogeschool Brussel
- Matrix koppeling gedragsindicatoren uit het OLR aan werk- en evaluatievormen
- Intentieverklaring werkveld tot een samenwerking met EhB

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op de toetsing van de nieuwe opleiding graduaat in de accounting administration.

Colofon

GRADUAAT IN DE ACCOUNTING ADMINISTRATION

SAMENWERKINGSVERBAND HBO5 ERASMUS • 007019

Toets nieuwe graduaatsopleiding • Adviesrapport

12 september 2018

Samenstelling: NVAO • Vlaanderen



Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
Accreditation Organisation of the Netherlands and Flanders

Parkstraat 28 • 2514 JK Den Haag
P.O. Box 85498 • 2508 CD The Hague
The Netherlands

T +31 (0)70 312 23 00
E info@nvaio.net
www.nvaio.net